

ГОЛОВІ  
разової спеціалізованої  
Вченої ради в НТУ  
«Дніпровська політехніка»

## В І Д Г У К

рецензента доктора економічних наук, професора А.А.Макуріна  
на дисертацію КУЧЕРЕНКА В'ячеслава Олексійовича «Розвиток міжнародного співробітництва України в галузі охорони здоров'я та підвищення рівня його безпеки як передумови сталого розвитку», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування

### **Актуальність теми дослідження**

Актуальність теми дисертації В.О. Кучеренка зумовлена потребою пошуку ефективних інструментів публічного управління та адміністрування сфери охорони здоров'я як одного із пріоритетних та чутливих секторів життєдіяльності суспільства.

На рівні глобальної та національної політики заявлена тема дисертаційного дослідження прямо відповідає державним стратегічним документам, які закріплюють пріоритети відбудови, підвищення готовності до надзвичайних ситуацій та інтеграції міжнародної допомоги у національні програми (ініціатива ООН «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року», Стратегія розвитку системи охорони здоров'я України до 2030 року, Операційний план та ін.). Водночас Стратегія національної безпеки України визначає охорону здоров'я як складову національної безпеки, що вимагає міжнародної співпраці для протидії транскордонним загрозам. Ефективна діяльність медичної сфери в умовах воєнного стану потребує не тільки значної уваги та фінансів української держави. Велику роль щодо її забезпечення як критично важливої інфраструктурної одиниці обороноздатності України відіграє напрям міжнародного співробітництва.

Тому здобувач формулює публічноуправлінську проблему як потребу удосконалення діяльності щодо переходу від описового аналізу міжнародного співробітництва у сфері охорони здоров'я до його системного вимірювання, моніторингу та управління результативністю. В умовах воєнного стану, обмеженості ресурсів і зростання ролі міжнародної допомоги особливого значення набуває, як справедливо вказує здобувач, наявність науково обґрунтованих інструментів оцінювання рівня міжнародної взаємодії та її впливу на безпеку системи охорони здоров'я. Автор переконливо доводить, що відсутність на сьогоднішній день уніфікованих методик кількісної оцінки міжнародного співробітництва значно ускладнює процедуру прийняття

управлінських рішень на державному та регіональному рівнях. Саме тому обрану тему дисертаційного дослідження можна вважати дуже своєчасною, соціально значущою та безпосередньо пов'язаною з актуальними викликами у сфері публічного управління та адміністрування.

### **Загальна характеристика дисертаційної роботи**

Дисертаційна робота присвячена комплексному дослідженню механізмів публічного управління міжнародним співробітництвом у сфері охорони здоров'я з використанням сучасного методологічного інструментарію. Автор демонструє ґрунтовний підхід до поєднання теоретичних положень публічного управління (розділ 1 дисертаційної роботи) з аналітичними та прикладними методами оцінювання ефективності міжнародної співпраці (розділи 2,3 дисертації).

Робота вирізняється логічною структурою, методологічною цілісністю та чіткою відповідністю між метою, завданнями, методами дослідження і сформульованими висновками. Особливу увагу приділено обґрунтуванню управлінських рішень на основі доказових даних (підрозділи 3.2, 3.3), що є важливим для сучасної науки з публічного управління та адміністрування.

### **Зв'язок роботи з науковими програмами та планами**

Дисертаційне дослідження Кучеренка В'ячеслава Олексійовича «Розвиток міжнародного співробітництва України в галузі охорони здоров'я та підвищення рівня його безпеки як передумови сталого розвитку» відповідає нормативно-правовим документам національного рівня, як-то Цілям Сталого Розвитку України-2023 (ціль № 3, № 17), основним напрямкам Закону України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки», а саме: ст. 3 п. 2 в частині «фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави».

Додатково слід зазначити, що дисертаційна робота виконана в рамках визначеної тематики науково-дослідних робіт Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», зокрема автор брав участь як виконавець НДР кафедри державного управління і місцевого самоврядування Навчально-наукового інституту державного управління за темою «Забезпечення стійкості, ревіталізації та розвитку територій і громад в Україні», номер державної реєстрації 0122U002375. Також за своїм змістом дисертація здобувача В.О. Кучеренка є релевантною до сучасних пріоритетів розвитку науки у сфері публічного управління, зокрема щодо впровадження інструментів моніторингу, оцінювання політик і управління на основі доказів (evidence-based policy).

## **Мета, об'єкт, предмет і завдання дослідження**

Метою дисертаційної роботи здобувач визначає обґрунтування теоретико-методологічних засад і розроблення практичних рекомендацій щодо вдосконалення механізмів публічного управління міжнародним співробітництвом у сфері охорони здоров'я України з метою підвищення стійкості, безпеки та сталого розвитку національної системи охорони здоров'я в умовах воєнного стану та глобальних викликів. На нашу думку, мета дисертаційного дослідження визначена цілком коректно та спрямована на розроблення й удосконалення методичних підходів до оцінювання міжнародного співробітництва у сфері охорони здоров'я в контексті публічноуправлінського виміру.

Об'єкт і предмет дослідження сформульовані чітко, а завдання логічно розкривають як теоретичні, так і прикладні аспекти обраної теми. Послідовність розв'язання визначених наукових завдань забезпечує досягнення поставленої мети та формування обґрунтованих наукових висновків за результатами виконання дисертаційного дослідження.

## **Наукова новизна отриманих результатів**

Наукова новизна дисертаційної роботи полягає у розробленні та апробації інтегрального індексу міжнародного співробітництва у сфері охорони здоров'я (ІМС-Health), який дозволяє здійснювати кількісну оцінку рівня та динаміки міжнародної взаємодії з позицій публічного управління. Запропонований індекс ґрунтується на системі валідних індикаторів і може бути адаптований до різних рівнів управління.

Вагомим науковим результатом є формування методичного підходу до комплексного аналізу міжнародного співробітництва, що поєднує інституційні, фінансові, програмні та безпекові компоненти. Автором обґрунтовано можливість використання результатів розрахунків індексу ІМС-Health як інструменту стратегічного планування, моніторингу та оцінювання ефективності державної політики.

Подальшого розвитку набули положення щодо застосування кількісних методів у дослідженнях з публічного управління у сфері охорони здоров'я, що розширює методологічний арсенал спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування.

## **Обґрунтованість і достовірність результатів**

Наукові результати дисертації В.О. Кучеренка є достовірними та обґрунтованими, що забезпечується використанням репрезентативної нормативно-правової, статистичної та аналітичної бази, а також застосуванням комплексу загальнонаукових і спеціальних методів дослідження. Автор коректно використовує методи індексного аналізу,

порівняння, узагальнення, моделювання тощо. Отримані висновки логічно пов'язані із результатами дослідження, є методично вивіреними та можуть бути відтворені при використанні запропонованого підходу для оцінки публічноуправлінської діяльності за напрямком міжнародного співробітництва у сфері охорони здоров'я в інших регіонах України, окрім того, який було апробаційно застосовано у дисертаційному дослідженні.

Дисертаційна робота отримала достатню наукову апробацію на міжнародних та вітчизняних науково-комунікативних заходах, що засвідчується низкою публікацій у збірниках матеріалів таких заходів: Міжнародний форум «Безпечна, комфортна, спроможна, територіальна громада» - 2024. (16-18 жовтня 2024 р., м. Дніпро); XIV Міжнародна науково-практична конференція «Пріоритетні шляхи розвитку науки і освіти» (29-30 січня 2025 р., м. Львів); III Міжнародна наукова конференція «Розвиток наук в умовах нової реальності: проблеми та перспективи» (4 жовтня, 2024 р., м. Ужгород); XII Міжнародна науково-технічна конференція студентів, аспірантів та молодих вчених «Молодь: наука та інновації» (13-15 листопада 2024 р., м. Дніпро).

Матеріали дисертації викладено українською мовою, послідовно, у формально-логічний спосіб, з дотриманням наукового стилю викладення. Робота написана за традиційною структурою, складається із трьох взаємопов'язаних розділів, опціональних списків літератури (загалом понад 200 позицій), трьох додатків та переліку наукових праць автора. Робота має достатній обсяг основного змісту, містить графічні матеріали, релевантну аналітичну та статистичну інформацію.

Текст дисертації В.О. Кучеренка відповідає принципам академічної доброчесності та не містить запозичень інших авторів, що засвідчується відповідною довідкою про перевірку. Всі публікації, в яких висвітлені основні наукові результати виконаного дослідження, підготовлені автором самостійно: 10 наукових праць, у т.ч. 5 статей у наукових фахових виданнях України (категорія Б зі спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування), 1 стаття є окремий розділ зарубіжної колективної монографії (Чехія), 4 тези доповідей у збірниках науково-комунікативних заходів.

### **Практичне значення дисертаційної роботи**

Практичне значення дисертації, яку підготував В.О. Кучеренко є очевидним, адже саме сьогодні в умовах воєнних та галузево-трансформаційних викликів менеджмент сфери охорони здоров'я потребує інноваційних інструментів управління, здатних забезпечити не тільки її сталість, але й галузевий розвиток та прогрес завдяки міжнародній співпраці та підтримці. Практичне значення дисертації полягає у можливості застосування розробленого інтегрального індексу та аналітичних підходів у діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, а також при підготовці стратегічних і програмних документів у сфері охорони здоров'я. Матеріали дисертації можуть бути також використані в освітньому

процесі та при підготовці управлінських кадрів нової генерації для формування у них компетентності з міжнародного співробітництва у медичній сфері.

### **Дискусійні аспекти та положення дисертаційного дослідження**

Дисертаційна робота В.О. Кучеренка без сумніву заслуговує на позитивну оцінку, проте її окремі частини змісту потребують додаткового уточнення та роз'яснення, а саме:

1. Автором загалом коректно використовується у дисертаційній роботі сучасний науковий понятійний апарат. Однак у окремих фрагментах викладу доцільно було б чіткіше розмежувати змістовні характеристики понять «міжнародне співробітництво» та «міжнародна технічна допомога». Більш чітке концептуальне розмежування зазначених понять сприяло б підвищенню теоретичної чіткості виконаного дослідження.

2. Запропонований автором інтегральний індекс IMC-Health є методологічно цінним і перспективним інструментом кількісної оцінки публічноуправлінської діяльності щодо міжнародного співробітництва у сфері охорони здоров'я. Водночас методика його розрахунку потребувала б більш розгорнутого обґрунтування вибору вагових коефіцієнтів окремих індикаторів. Таке уточнення посилило б прозорість методики та підвищило її відтворюваність у практиці публічного управління.

3. У другому розділі дисертаційної роботи представлено аналіз стану міжнародного співробітництва у сфері охорони здоров'я, проте регіональний аспект цього процесу висвітлено недостатньо повно. Зокрема, дисертація могла б значно виграти від більш ґрунтового аналізу міжрегіональних диспропорцій у доступі до міжнародних програм, проєктів і партнерств. Розширення цього аспекту дозволило б глибше розкрити асиметрію інституційної спроможності регіонів та посилили прикладну цінність результатів дослідження для органів регіонального та місцевого управління.

4. У дисертаційній роботі використано значний масив аналітичних і статистичних матеріалів, що характеризують сучасний стан міжнародного співробітництва України у сфері охорони здоров'я. Водночас доцільним було б більш чітко окреслити часові межі дослідження та акцентувати увагу на динаміці змін окремих показників у довшій ретроспективі. Таке уточнення дозволило б ще наочніше продемонструвати еволюцію управлінських процесів і підсилити аналітичну глибину отриманих результатів.

Всі висловлені зауваження носять виключно дискусійний, а не принциповий характер і ніяким чином не знижують наукову значущість та прикладний характер дисертаційної роботи.

### **Загальний висновок по дисертації**

Дисертаційна робота В.О. Кучеренка «Розвиток міжнародного співробітництва України в галузі охорони здоров'я та підвищення рівня його

безпеки як передумови сталого розвитку» є завершеним, самостійним і методологічно обґрунтованим науковим дослідженням, що має суттєве теоретичне та прикладне значення для розвитку публічного управління та адміністрування у сфері охорони здоров'я. Дисертаційна робота відповідає всім вимогам Міністерства освіти і науки України, що висуваються до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії, а її автор Кучеренко В'ячеслав Олексійович заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування.

#### Рецензент

доктор економічних наук,  
професор, професор кафедри  
міжнародних відносин і аудиту  
НТУ «Дніпровська політехніка»

А.А. Макурін